

"TASDIQLAYMAN"

Toshkent Axborot-Teknik Universiteti rektori

Sh.S.Sirojiddinov

"06" "01" 2022-yil

Yoshlar bilan ishlash, ma'naviyat va ma'rifat bo'limi Nizomi

I.Umumiy qoidalar.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1996-yil 9-sentabrdagi "Yoshlar bilan ishlash, ma'naviyat va ma'rifat jamoatchilik markazi faoliyatini yanada takomillashtirish va samaradorligini oshirish to'g'risida"gi PF-1559-sonli farmoni hamda 2016-yil 13-maydagi "Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universitetini tashkil etish to'g'risida"gi PF-4797-sonli farmoniga asosan tashkil qilingan.

Ushbu bo'lim universitet ta'lim tarbiya jarayonini yanada takomillashtirish va samaradorligini oshirish maqsadida "ma'naviy-ma'rifiy" tizimga rahbarlik qilish, bu sohada olib boriladigan ishlarni muvofiqlashtirish, ilg'or tajribalardan foydalangan holda ma'naviy-ma'rifiy masalalar bo'yicha zarur ilmiy-uslubiy mavzuidagi adabiyotlarni tayyorlash, chop ettirish, barcha soha xodimlarining o'qishlarini tashkil etish, har xil to'garaklar, sport, jamoat klubi, uchrashuvlar, umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, tarixiy an'analarga, Vatanga muxabbat, istiqlol g'oyalariga sadoqat, mustaqillik ruhini, ma'naviyat sohadagi yutuqlarimizni talabalarga keng tushuntirish, yangi turdagi yetuk davr talabiga javob beradigan yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash, ma'naviy-madaniy, axloqiy-ruhiy jismoniy jihatdan barkamol, Vatanga, el-yurtga sadoqatli kishilar qilib tarbiyalash yoshlar bilan ishlash, ma'naviyat va ma'rifat bo'limining bosh vazifasidir.

II.Yoshlar bilan ishlash, ma'naviyat va ma'rifat bo'limining maqsadi:

Talaba yoshlarni mamlakatimiz mustaqilligini mustahkamlash jarayonida amalga oshirilayotgan ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy ma'naviy va madaniy vazifalarning tub mohiyatini anglaydigan malakali mutaxassis, insonparvar shaxs sifatida tarbiyalash, bo'lajak mutaxassisliklarda mustaqil ijodiy faoliyatga tayyorlashni o'z-o'zini anglashning axloqiy asoslarini, mantiqiy fikrlashni, jamoani boshqarish malakalarini shakllantirishni, ularni hayotda o'z o'rnini topish, o'z taqdirini o'zi belgilashni, kelajakka bo'lgan ishonchni, mamlakatimiz kelajagini, buyukligini barcha sohalardagi erishayotgan yutuqlari bilan tushuntirib borishni o'z oldiga maqsad qilib qo'yadi.

III. Ma'naviy-ma'rifiy tarbiya ishining asosiy yo'nalishlari:

- Talabalarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar zaminida, mustaqil O'zbekiston Respublikasining haqiqiy fuqarolari etib shakllantirish;
- talabalar milliy g'ururini shakllantirish;
- xalqimiz qadimiy urf-odatlarining eng yaxshilarini tarannum etish va boyitib borish;
- Vatan oldidagi fuqarolik va farzandlik vazifalarini sitqidildan bajarishga tayyorlash;

- mamlakatimizning bozor iqtisodiyotiga o‘tishi munosabati bilan olib borilayotgan ijtimoiy siyosatni amalga oshirishga talabalarni tayyorlash;
- mamlakatimiz ichki va tashqi siyosati talabi darajasidagi yosh mutaxassisilarni tayyorlash bo‘yicha ish olib borish;
- talabalarda kasb-hunar egallashga ma’suliyatni oshirish;
- milliy, oilaparvar, ota-ona, qo‘shni, mahalla, el-yurt oldidagi burchlarini anglashga bo‘lgan munosabatni tarbiyalash;
- talabaning shaxs sifatidagi, o‘ziga xos individual fazilatlarni shakllantirish va takomillashtirish;
- talabalarni ijtimoiy faollik, tashabbuskorlik, o‘qishga va kasbga bo‘lgan hurmat va ijtimoiy ma’sullik hissini keng targ‘ib qilish;
- talaba-yoshlar manfaatini himoya qilish, ularning bilim olishi va sog‘lom hayot kechirishlari uchun qulayliklar yaratish;
- talabalar ijtimoiy-siyosiy va huquqiy ongini rivojlantirish, ularda tanqidiy va tahliliy fikrlarini kengaytirish;
- diskriminatsiya va zo‘ravonlikka qarshi kurashish;
- jamiyatdagi salbiy illatlar, ya’ni adolatsizlik, ko‘zbo‘yamachilikka, poraxo‘rlikka, tanish-bilishchilik va mahallachilik kabi illatlarga qarshi kurash;
- xalqaro terrorizm, ekstremizm, giyohvandlik va uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurash borasida talaba-yoshlar o‘rtasida mafkuraviy immunitetni qaror toptirish;
- manzillashgan ma’naviy-axloqiy ishlarni takomillashtirib borish.

IV. Yoshlar bilan ishlash, ma’naviyat va ma’rifat bo‘limining vazifalari

- Ma’naviy-ma’rifiy tarbiya jarayonidagi boshqarish tizimini muntazam ravishda takomillashtirib borish;
- ma’naviy-ma’rifiy tarbiya ishlar rejasi va dasturlarini ishlab chiqish va uning amalga oshirilishini nazorat qilish;
- O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmonlari, Oliy Majlis va Vazirlar Mahkamasining qarorlari, Oliy ta’lim vazirligining buyruq va ma’lumotlarini shuningdek, “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonunda va “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”da belgilangan vazifalarni talabalarga, guruh murabbiylarga va professor-o‘qituvchilarga o‘z vaqtida yetkazishni tashkil etish;
- O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti ma’ruzalari Vazirlar Mahkamasi tomonidan qabul qilingan qarorlarni talabalarga, professor-o‘qituvchilarga o‘z vaqtida yetkazish, har tomonlama tushuntirish ishlarini tashkil etish;
- ustoz-shogird tizimini takomillashtirib borish tizimini yo‘lga qo‘yish;
- ustoz-murabbiylar tomonidan o‘tkazilayotgan murabbiylik soatlarini samarali o‘tkazilishini ta’minlab borish;
- universitetda o‘tkaziladigan “Ma’naviyat kuni” tadbirlarining mazmunli o‘tkazilishini tashkil etish;
- turli tarbiyaviy yo‘nalishdagi uchrashuvlar o‘tkazish;
- huquqbuzarlikning oldini olish maqsadida huquq-tartibot idoralari bilan hamkorlikda ishlash tizimini takomillashtirib borish;
- talaba-yoshlarning ma’naviy-ma’rifiy tarbiyasi masalalariga oid ilmiy-uslubiy va amaliy adabiyotlar, qo‘llanmalar tayyorlab borish va ularni chop ettirish ishlarini amalga oshirish hamda tarbiyaviy ahamiyatga molik adabiyotlar bilan ta’minlash;

- talabalarning bo‘sh vaqtlarini mazmunli o‘tkazishni tashkil qilish;
- talabalar turar joyida va ijarada yashovchi talabalarning yashash sharoitlarini muntazam nazorat qilib borishni tashkil qilib borish;
- universitetda sport-sog‘lomlashtirish, maishiy xizmat, ovqatlanish, dam olish, madaniy hordiq chiqarish tizimlarining uzluksiz, sifatli ishlashini ta‘minlash maqsadida nazorat qilish;
- universitetda turli xildagi ko‘rik-tanlovlar, festivallar, spartakiadalar, olimpiadalar o‘tkazishni tashkil qilish;
- moddiy jihatdan kam ta‘minlangan ko‘p bolali oilalardan chiqqan, nogiron va chin yetim talabalarning moddiy ahvolini yaxshilash maqsadida, ahvolini aniqlash hamda ijtimoiy muhofaza qilish bo‘yicha muntazam ish olib borish va universitet rahbariyatiga takliflar kiritish;
- universitetda faoliyat yuritayotgan professor-o‘qituvchilar, ishchi-xodimlar va talaba-yoshlarning millati, jinsi, sog‘lomligi, diniy e‘tiqodi, tashqi ko‘rinishi va irqiga qarab huquqlarini cheklash, xo‘rlash holatlarining oldini olish, ayollar va erkaklarning gender tengligini saqlash, ularning erkin ijod qilishi va iqtidorlarini namoyon etishlariga keng sharoitlar yaratib berish;
- diskriminatsiya va zo‘ravonlikka qarshi kurashish;
- kam ta‘minlangan va ijtimoiy himoyaga muhtojlar, chin yetimlar va boquvchisini yo‘qotgan talabalarning jamiyatda o‘z o‘rnini topishga ko‘maklashish, zarur ko‘nikmalarni shakllantirish va qiziqishlaridan kelib chiqqan holda fan va kasb-hunar to‘garaklariga jalb etish, zarur hollarda tegishli imtiyozlar bilan ta‘minlash;
- bayramlar va allomalarning tavallud kunlari munosabati bilan turli mavzularda tadbirlar tashkil qilib borish;
- talaba va professor-o‘qituvchilarni kino-teatrlarga, muzeylarga, tarixiy ziyoratgohlarga tashriflarini tashkil etib borish;
- universitetda talabalarning ota-onalari, mahalliy hokimiyatlār, hayriya jamg‘armalari, mahallalar va fakultetlar tomonidan olib borilayotgan ishlarni tashkil etish va nazorat qilish;
- talabalarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar zaminida, mustaqil O‘zbekiston Respublikasining haqiqiy fuqarolari etib shakllantirish;
- talabalar milliy g‘ururini shakllantirish;
- Vatan oldidagi fuqarolik va farzandlik burch, vazifalarini sitqidildan bajarishga tayyorlash;
- respublika, viloyat, shahar va universitetda bo‘ladigan turli jamoat ishlari, tadbirlarida professor-o‘qituvchilar va talabalar ishtirokini ta‘minlash;
- tarbiyaviy ishlar yo‘nalishlari va ularning samaradorligini oshirish bo‘yicha taklif kiritish.

V. Huquqlari.

1. Universitetda professor-o‘qituvchilarni mehnat-shartnomasida ko‘rsatilgan ma‘naviy-ma‘rifiy, tarbiyaviy ishlar majmuasi bajarilmagan holda rektorga tegishli takliflar kiritish.

2. Talabalarni o‘quv yurtidan chetlashtirish yoki tiklash bilan bog‘liq bo‘lgan takliflar kiritish

3. Yoshlar bilan ishlash bo‘yicha prorektor bilan quyidagilar kelishishi kerak:

- O‘quv jarayonida talabalarni kursdan-kursga o‘tkazish, o‘quv yurtidan chetlashtirish, qayta tiklash, rag‘batlantirish yoki jazolash to‘g‘risidagi buyruqlar;
 - kam ta‘minlangan ijtimoiy himoyaga muhtoj professor-o‘qituvchi va hodimlar, talabalar, ilmiy izlanuvchilarni ijtimoiy himoyasi bo‘yicha takliflar kiritib borish;
 - turli tanlovlar yakuni bo‘yicha mukofotlarga tavsiyalar kiritish va ularni mukofotlashni tashkil etish;
 - O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti nomidagi, shuningdek, Navoiy, Beruniy nomdagi maxsus stipendiyalarga talabalar va ilmiy izlanuvchilar orasidan nomzodlar tanlash;
 - O‘qituvchi va talabalar orasidan xorijiy mamlakatlarga o‘qishga, tajriba almashishga, malaka oshirishga va ishlashga yuboriladigan guruhlarini tuzish;
 - mehnat bitimlari, attestatsiya va kadrlar bilan ishlashga oid masalalar.
4. Ma‘naviy-ma‘rifiy masalalar yuzasidan dekanatlarga, kafedra mudirlariga va bo‘lim rahbarlariga bevosita ko‘rsatmalar berish.

VI. Maqomi

Yoshlar bilan ishlash, ma‘naviyat va ma‘rifat bo‘limi boshlig‘i ish jarayonida faqat Yoshlar masalalari va ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar bo‘yicha birinchi prorektor va universitet rektoriga bo‘ysunadi. Yoshlar bilan ishlash, ma‘naviyat va ma‘rifat bo‘limi quyidagi bo‘limlar bilan Yoshlar masalalari va ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar bo‘yicha birinchi prorektor rahbarligida ish olib boradi.

1. Yoshlar masalalari va ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar bo‘yicha birinchi prorektor
2. Ustoz-murabbiylar Kengashi.
3. Yoshlar bilan ishlash, ma‘naviyat va ma‘rifat bo‘limi.
4. Yoshlar bilan ishlash bo‘yicha dekan o‘rinbosarlari.
5. Madaniyat saroyi (yoshlarning hunarmandchilik markazi va turli yo‘nalishdagi to‘garaklar).
6. Jismoniy tarbiya va sport inshootlari.
7. Talabalar va ilmiy izlanuvchilar turar joyi.
8. Umum ovqatlanish va boshqa maishiy xizmat ko‘rsatish.
9. Jamoat komissiyasi va Kengashlar.
10. Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrası.
11. Ijtimoiy psixologik xizmat markazi.
12. Universitet Salomatlik tibbiyot markazi.
13. Internet klublari.
14. ARM va uning filiallari.
15. Talabalar disput va debat klublari.
16. Universitet sport klubi.
17. Universitet muzeyi.
18. Talabalar turar joylari.
19. Yoshlar ittifoqi boshlang‘ich tashkiloti.
20. Xotin-qizlar masalalari bo‘yicha maslahat Kengashi.
21. Talabalar kengashi.